

► berou jako své kmenové zaměstnance, to znamená, že mají povinnost dodržovat veškerá firemní pravidla a nařízení nejen obvyklá v normální době, ale i ta vynucená koronavirovými restrikcemi, jako je například rozdělování do skupin, práce v kancelářích, nebo ve venkovních prostorách, popřípadě i nařízení home office. Firmy by určitě nestály o to, kouskovat praxi podle toho, jak jim a nám PES dovolí. Víím, že by jako hygienické riziko braly, kdyby se jim studenti vraceli po dvou třech týdnech vynucené pauzy, po kterou nebudou pod firemním dohledem.

Opakují ale, že studenti oficiálně nevykonávají odbornou praxi. To, o čem mluvím, je v podstatě činnost v době jejich volna. Jinak to ale řešit nelze. Jakmile za měsíc začne další, a to už poslední semestr, ať už distančně, nebo prezenčně, nebude žádný prostor navíc řešit praxi, která je nezbytnou součástí vzdělávacího programu, a tedy i podmínkou přihlášení se k absolutoriu. Pět měsíců praxe zkrátka studenti nedají dohromady, ani kdyby si na to vyčlenili letošní letní prázdniny. Řešením samozřejmě je odložit, respektive prodloužit celé studium o půl roku nebo i o rok. Naši studenti jsou ale dospělí lidé, chtějí vstoupit do života. Nyní pracují ve firmách, z nichž většina je po studiu dokonce skutečně zaměstnána, počká na ně, ale ne ještě další rok," konstatuje ředitel vošky.

Podniky jsou připraveny

Pro návrat odborného výcviku do prezenční formy jsou i zaměstnavatelé. Ostatně například už loni v červnu si Svaz průmyslu a dopravy nechal zpracovat analýzu dopadů jarní koronavirové krize na odborné školy, která mimo jiné potvrzuje, že praxe je to, co školy zařadit prostřednictvím výuky na dálku opravdu nedokážou. Podle Miloše Rathouského ze Svazu průmyslu a dopravy je jasné, že dobře připravený absolvent musí mít i dobré praktické základy, které mimochodem nemusí získat jen ve školách, ale i ve zvyšujícím se podílu hodin uskutečňovaných v prostředí reálné praxe. „Nemám tím na mysli jen odborný výcvik pro učně, ale pobyt u profesí odpovídajícího zaměstnavatele může být užitečný i pro žáky ekonomických, uměleckých škol nebo i gymnázií... Zkrátka praxe je nezbytná a ve své prezenční podobě plně nenahraditelná žádnou formou výuky na dálku. I když se mluví o různých videotrenažerách, které už nejsou hudbou vzdálené budoucnosti, ale pravdou je, že na tak nákladná zařízení zatím nejsou ve školách prostředky," uvedl pro UN M. Rathouský. Podle něj je velký problém, že se avizované otevření škol pro závěrečné ročníky základních a středních škol a žákovské praxe stoplo a čeká se, co bude dál.

Jak UN zjistily, neoficiální doporučení mnohých zaměstnavatelů v této situaci je, aby žáci chodili do firem na brigádu po dohodě se školou do firemních provozů –

ve svém volnu, tedy v době, kdy zrovna nemají distanční výuku. Mnoho jiných cest jak získat aspoň nějaké praktické dovednosti prý není. Řada podniků navíc uvolnila pro účely distančního praktického vyučování své výukové školící programy jinak určené pro kmenové zaměstnance. Samozřejmě, jde o dílčí pomoc, ale i ta se počítá.

Své k zavřeným středním školám řekla i Asociace malých a středních podniků a živnostníků, která již několik týdnů navrhuje výjimku z hygienických opatření právě pro odborný výcvik ve středních odborných školách. Asociace upozorňuje, že odborný výcvik představuje za normálních okolností mnohdy více než polovinu vyučovací doby a týká se zhruba 90 tisíc žáků středních škol.

„Třetí ročníky čeká závěrečná zkouška včetně praktické, na kterou nejsou žáci vůbec připraveni. Školy jsou schopny zajistit tuto výuku včetně rozestupů, výuka probíhá nikoli ve třídách, ale po pracovních skupinách s několika málo žáky. Navíc každý žák většinou pracuje samostatně u svého pracovního stolu, stroje apod., a to ve velké dílně nebo i venku (třeba v případě zahrádkářů). Vzdálenosti, přesněji rozestupy mezi jednotlivými žáky jsou tedy značné. V řadě oborů probíhá odborný výcvik dokonce venku (zahrádkáři). Žáci si doma nemohou vyzkoušet práci na soustruhu nebo opravit brzdy na autě," upozorňují podnikatelé a živnostníci.

A co autoškola?

Když jsme zmínili zemědělský obor, podívejme se do Humpolce na tamní Českou zemědělskou akademii. Její ředitel Otakar Březina říká, že se v jeho škole všichni snaží dostat z distanční výuky maximum, je ale jasné, že výuka běží pouze na teoretické bázi, konečnou těžkou nutit kluky z paneláku připravující se v oboru Opravář zemědělských strojů, aby si doma zařizovali servis.

„Samozřejmě úkoly od učitelů odborného výcviku žáci dostávají, ale opravdu vše se odehrává v teoretické rovině. Zkrátka zoufale čekáme, až ministerstva dovolí alespoň odborný výcvik, kterého se restriktivní opatření negativně dotknou asi nejvíce," uvedl ředitel Březina s tím, že se jeho škola zřejmě bude snažit přesunout část zkoušek až do srpna. „Nevídím jako reálné odsunout praktickou část závěrečné zkoušky, protože ta je časově i organizačně náročnější než ústní zkoušky. Jako největší problém vidím přípravu na získání řídičského oprávnění, která je součástí vzdělávacího plánu. Autoškola jako součást praktického vyučování stojí, pokud se opatření velmi rychle neuvolní, bude to těžko řešitelné. Z pohledu počtu odučených hodin se tato příprava zkrátit nebo něčím nahradit nedá," konstatuje O. Březina.

A mapování stavu dálkové výuky odborného výcviku ukončíme ve Znojmě. Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Znojmo, s. r. o., je opravdu multioborová škola – od strojírenských přes gastronomické a hotelové až po obory službové.

„V každém oboru funguje distanční výuka praktických dovedností jiným způsobem," říká její ředitel Libor Hanzal. Například u gastronomických oborů učitelé natáčejí videa, zadávají s nimi spjaté úkoly, hovoří s žáky, vaří na dálku, být takto nelze vyučovat třeba deset žáků najednou. Podobně postupují kadeřnice a kosmetičky. Pak třeba truhláři dostávají výkresy, používají instruktážní videa... Vedle toho škola u všech oborů využívá individuální konzultace, v jejichž rámci přicházejí žáci, kteří doma nemají počítač nebo připojení na internet – vždy jeden žák za jedním učitelem.

„Je to víc než nouzové řešení. Prezenční výuku nelze ničím nahradit. Kvalitu výuky to logicky musí negativně ovlivnit," uzavřel L. Hanzal.